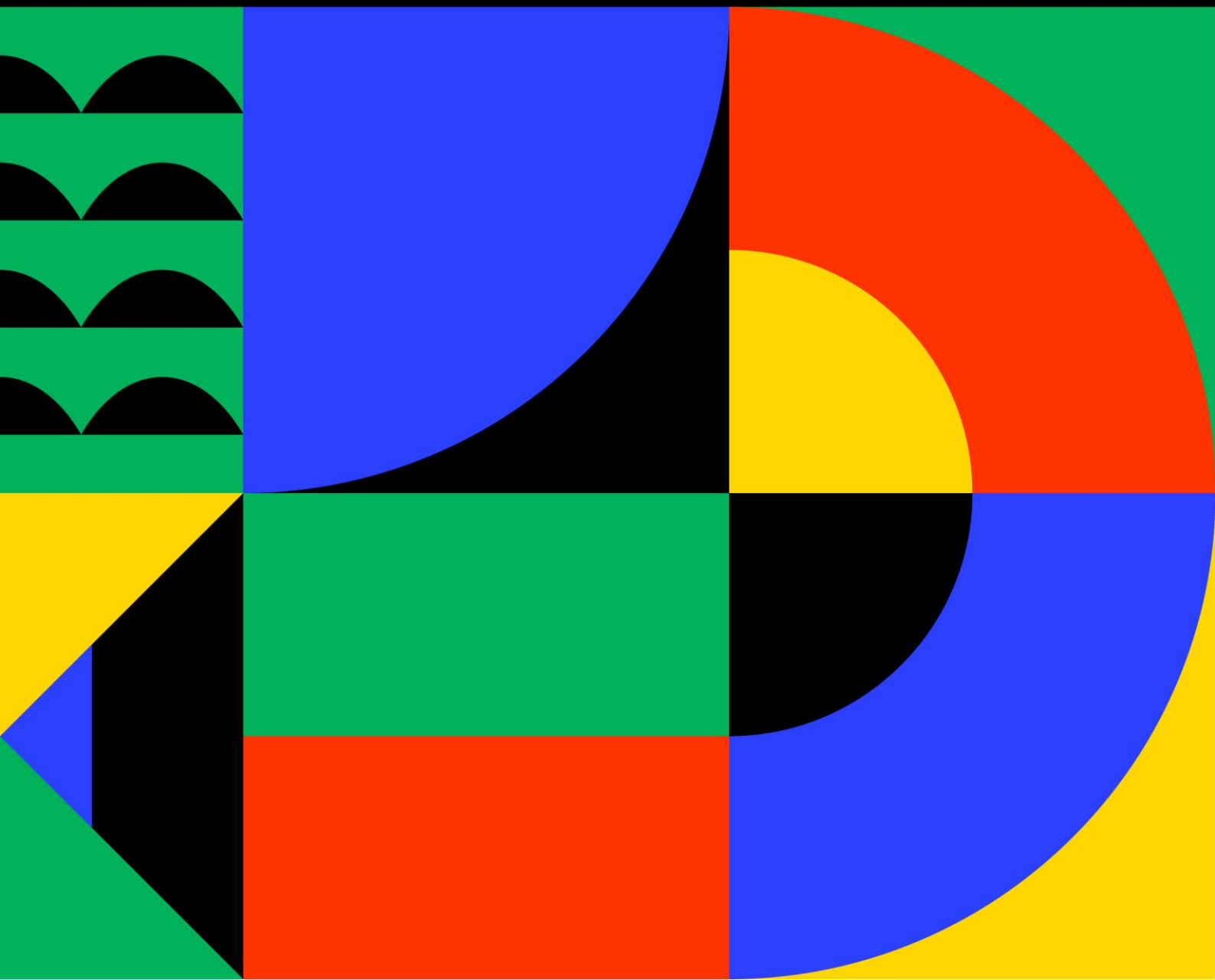
zonova | opvang & onderwijs

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Inleiding
Het veiligheids- en gezondheidsbeleid van Zonova Opvang beschrijft de richtlijnen die de basis zijn voor werken binnen de organisatie. Het veiligheid- en gezondheidsbeleid geeft aan hoe Zonova Opvang de kwaliteit op het gebied van veiligheid en gezondheid waarborgt, en hoe wij wet- en regelgeving vertalen naar de dagelijkse praktijk. Het doel is om kinderen een zo veilig en gezond mogelijke speel- en leefomgeving te bieden, waarin zij onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Het beleid richt zich op de preventie van risico's met ernstige gevolgen en bevat een plan van aanpak voor het beperken van deze risico's, evenals richtlijnen voor hoe te handelen in geval van onveilige of ongezonde situaties. Daarnaast wordt beschreven hoe pedagogisch medewerkers en kinderen leren omgaan met kleinere risico's. Ook worden gezonde levensstijl, voeding en beweging besproken. Het veiligheids-en gezondheidsbeleid is leidend in zowel de binnenruimtes van Zonova opvang als de buitenruimtes.

Pedagogisch medewerkers worden betrokken bij het veiligheid en gezondheid beleid van de organisatie middels via de verplichte clusteroverleggen en teamoverleggen. Tijdens deze overleggen wordt telkens een (deel)thema of over veiligheid en gezondheid besproken. Deze overleggen bieden de mogelijkheid om de werkwijze te herzien en bij veranderingen in de omgeving of situatie, het beleid te toetsen en waar nodig aan te passen. Een wijziging in de inrichting, verbouwing of een ongeval kan tussentijds aanleiding geven voor het bijstellen het plan. De manager kinderopvang, de manager pedagogiek en de teamleiders zijn ieder vanuit hun eigen rol eindverantwoordelijk voor de implementatie, evaluatie en actualisatie van het beleid. Dit gebeurt binnen een steeds terugkerende beleidscyclus (zie hoofdstuk 4).

In Qlink is een veiligheids- en gezondheidsmap, onder toezicht van de manager pedagogiek en kwaliteit. Tijdens het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers wordt het gebruik van Qlink uitgelegd tijdens de onboarding. Qlink is voor alle medewerkers en stagiaires inzichtelijk. Hier worden ook alle betrokken documenten en de veiligheids- en gezondheidsverslagen gearchiveerd.

Nieuw of aangepast beleid wordt via de nieuwsbrief voor medewerkers onder de aandacht gebracht. In de nieuwsbrief wordt verwezen naar een begeleidend schrijven met de aanpassingen en de link naar het aangepast beleid. Naast de nieuwsbrief wordt nieuw of aangepast beleid ook besproken tijdens clusteroverleg en/of teamoverleg, waar de implementatie wordt toegelicht. Met deze stappen zorgt Zonova Opvang ervoor dat het proces zichtbaar en duidelijk is voor alle medewerkers en stagiaires.

Ouders kunnen beleidsplannen en locatie-specifieke stukken opvragen bij de pedagogisch medewerkers van de groep. Daarnaast presenteren wij op de website zowel ons veiligheids- en gezondheidsbeleid als de inspectierapporten van de GGD.

1. Visie missie en doel

1.1 Missie
Onze missie luidt: Bij Zonova opvang & onderwijs wordt ieder kind in Zuidoost de beste versie van zichzelf, zodat ieder kind in de toekomst als actieve wereldburger het verschil kan maken. Een veilige en gezonde omgeving is essentieel om die missie waar te maken. Dit doen we door:

- Het veiligheids- en gezondheidsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met de medewerkers.
- Kinderen te beschermen voor grote risico's.
- Kinderen leren omgaan met kleine risico's.
- Kinderen uit te dagen en te stimuleren in hun ontwikkeling.
- Het veiligheids- en gezondheidsbeleid evalueren en waar nodig bijstellen.

1.2 Visie op veiligheid en gezondheid
Zonova Opvang creëert een herkenbare en veilige omgeving, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich vertrouwd en veilig voelt en de kans krijgt om zich individueel en optimaal te ontwikkelen. Daar hoort een gezonde, veilige en stimulerende omgeving bij. Ons doel is om een omgeving te creëren waarin een kind kan spelen en uitgedaagd wordt en waar een kind leert omgaan met verschillende situaties waarin verschillende emoties er mogen zijn.

1.3 Doel
Vanuit de wet Kwaliteit Kinderopvang dient Zonova Opvang een beleid op te stellen ten aanzien van veiligheid en gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

- Het bewust zijn van mogelijke risico's,
- Het voeren van een goed beleid op grote risico's en
- Het gesprek hierover aangaan met elkaar en met de externe betrokkenen.

2. Veiligheid algemeen

2.1 Veiligheid van de locaties
De locaties van Zonova Opvang zijn veilig en voldoen aan de geldende eisen van de brandweer, de Wet Kinderopvang en Nederlandse Voedsel- en Warenwet (NVWA). Voordat een locatie in gebruik wordt genomen, wordt samen met een GGD inspecteur het opvangplan beoordeeld. Tevens wordt een afspraak gemaakt op de nog niet geopende locatie om de mogelijkheden voor de exploitatie te bespreken en de veiligheid- en gezondheidsaspecten te beoordelen.

2.2 Huisvesting
Zonova Opvang is verplicht om voor de start van de opvang een passende inrichting te realiseren. De inrichting moet ruimte bieden voor zowel spel als rust. De groepsruimtes moeten worden afgestemd op de leeftijd en het aantal kinderen die in de ruimtes worden opgevangen. Dit gebeurt conform de geldende wet- en regelgeving en in samenwerking met de brandweer en de GGD.

2.3 Ontruimingsplan en ontruimingsoefening
De locaties van Zonova Opvang zijn merendeels binnen schoolgebouwen gevestigd. In samenwerking met de basisschool wordt er minimaal één keer per jaar een ontruimingsoefening gedaan. Waar mogelijk wordt er een tweede, onaangekondigde oefening uitgevoerd. Op deze manier leren medewerkers en kinderen hoe te handelen bij calamiteiten. Elke locatie beschikt over een ontruimingsplan. Tijdens de oefeningen werken alle samenwerkingspartners binnen de school samen. De evaluatie van de oefening wordt vastgelegd, en eventuele verbeterpunten worden doorgevoerd. Ook zijn er locaties die niet in een schoolgebouw gevestigd zijn. Deze locaties stellen zelfstandig een ontruimingsplan op en voeren zelfstandig ontruimingsoefeningen uit, eveneens minimaal één keer per jaar. Ook hier geldt dat de oefeningen worden geëvalueerd en waar nodig wordt het ontruimingsplan aangepast.

3. Veiligheid

3.1 Verklaring Omtrent gedrag
Alle medewerkers van Zonova Opvang zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Met een VOG toont een medewerker aan dat zijn of haar gedrag in het verleden geen belemmering vormt voor het uitoefenen van de functie.

3.1.1 Continue screening
Het Personenregister Kinderopvang (PRK) is een systeem, waarin medewerkers die werken in de kinderopvang worden ingeschreven. Via dit register worden zij continu gescreend op strafbare feiten die een belemmering kunnen vormen voor het werken met kinderen.

3.2 EHBO & BHV
Om adequaat te kunnen handelen, is het noodzakelijk dat er tijdens openingsuren op elke locatie minimaal één volwassen aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

Op de locaties doen de pedagogisch medewerkers er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit niet altijd volledig te voorkomen. Daarnaast kunnen er zich calamiteiten voordoen waarbij inzet van bedrijfshulpverlening (BHV) noodzakelijk is. Daarom is het van belang dat pedagogisch medewerkers weten hoe zij dienen te handelen bij dergelijke gebeurtenissen.

De pedagogisch medewerkers zijn geschoold en gecertificeerd als bedrijfshulpverlener (BHV) en volgen tweejaarlijks de herhalingstraining om hun certificaat BHV geldig te houden. Voor een overzicht van de scholing en training van de medewerkers verwijzen wij naar ons scholingsplan.

Nieuwe pedagogisch medewerkers zonder BHV- en EHBO diploma's werken altijd samen met een collega die wel deze diploma's bezit. Nieuwe medewerkers worden zo snel mogelijk geschoold in BHV en EHBO. Onderdeel van de BHV-opleiding zijn:

- Eerste Hulp Bij Ongelukken (EHBO)
- Handelen bij een calamiteiten zoals brand.

De pedagogisch medewerkers worden ook specifiek getraind in Kinder-EHBO.

Zonova Opvang streeft ernaar om alle medewerkers te scholen in het verlenen van eerste hulp en bedrijfshulpverlening. Op de locaties beschikt minimaal 90% van de medewerkers over een geldig en geregistreerd BHV- en kinder-EHBO-certificaat.

3.3 Vier-ogen principe
Het vierogenprincipe in de kinderopvang is een belangrijke maatregel om de veiligheid en het welzijn van kinderen te waarborgen. Dit principe houdt in dat altijd een tweede volwassene kan meekijken en -luisteren in de dagelijkse praktijk. Doelstellingen van het vierogenprincipe:

- Veiligheid van kinderen: het bevordert sociale controle en beschermd tegen risico's op ongewenst gedrag.
- Verantwoordelijkheid en transparantie: extra toezicht voorkomt dat een situatie onopgemerkt blijven.
- Bescherming van medewerkers: bescherming tegen onterechte beschuldigingen ongepast gedrag.

Op de voorscholen van Zonova Opvang zijn er conform de kindratio 1 tot 2 pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep:

- Bij een groepsgrootte van 1- 8 kinderen is minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig.
- Bij 9-16 kinderen zijn er twee pedagogisch medewerkers aanwezig.
- Soms wordt ervoor gekozen om bij kleinere groepen (1-8 kinderen) alsnog toch twee pedagogisch medewerkers in te zetten. Dit is bijvoorbeeld in het geval van een studiedag op de basisschool waar

een voorschool gevestigd is. Als de voorschool open is maar in de basisschool is geen andere volwassene inpandig, dan wordt er een extra medewerker ingezet.

Zonova Opvang hanteert een open-deurenbeleid en werkt waar dit speelt met aangrenzende groepen. Interne Zonova opvang collega's kunnen elkaar en de kinderen zien en horen. Regelmatig zijn er daarnaast ouders en andere medewerkers vanuit school aanwezig. Ook de ligging binnen de scholen, waar onderwijspersoneel aanwezig is, draagt bij aan het versterken van het vierogenprincipe.

De ruimtes in de voorscholen van Zonova Opvang zijn zoveel mogelijk voorzien van glaswanden of glazen doorkijkjes. Toiletten zijn zoveel mogelijk zichtbaar (bij de peuters) en voorzien van niet geheel gesloten deuren.

Goede afspraken tussen collega's bevorderen het vierogenprincipe. Daarnaast is een veilige organisatiecultuur essentieel, waarin medewerkers elkaar durven aan te spreken; ook bij vermoedens van kindermishandeling of ander grensoverschrijdend gedrag. In dergelijke situaties wordt de meldcode kindermishandeling gevolgd.

Er komen soms situaties voor waar één pedagogisch medewerker kort alleen staat op de groep met kinderen (bijvoorbeeld bij toiletbezoek van een collega) of wanneer de groep is opgesplitst voor een activiteit (bijvoorbeeld een groepje kinderen speelt binnen en een groepje buiten). De pedagogisch medewerkers verblijven dan met de kinderen in een ruimte waar er zicht is op de medewerker en groep, door andere volwassenen in het gebouw.

3.4 Grensoverschrijdend gedrag

Bij grensoverschrijdend gedrag brengt iemand een ander schade toe op fysiek, mentaal, of emotioneel vlak. Specifieke wet- en regelgevingen binnen de kinderopvang helpt dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Grensoverschrijdend gedrag kan zich voordoen tussen:

- kind en kind
- ouder/verzorger en kind en vice versa
- medewerker en kind en vice versa
- medewerker en medewerker
- ouder en medewerker en vice versa

Zonova Opvang onderneemt aanvullende stappen om grensoverschrijdend gedrag zoveel mogelijk uit te sluiten. Deze werkwijze en afspraken zijn vastgelegd in het protocol grensoverschrijdend gedrag. Ouders kunnen dit document inzien.

Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke, psychische grensoverschrijdingen, evenals machtsmisbruik, pesten en kindermishandeling. Het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag en het beperken van de gevolgen ervan, is voor Zonova opvang van groot belang. Dit kan zowel bij kinderen en volwassenen voorkomen. Het is voor ons belangrijk grensoverschrijdend gedrag te voorkomen of gevolgen van grensoverschrijdend gedrag te beperken. Dit doen wij door:

- Minimaal één keer per jaar bespreken we het onderwerp in een teamoverleg.
- In verschillende beleidsstukken leggen wij de nadruk op de belangrijkste pijlers uit het protocol grensoverschrijdend gedrag.
- We stimuleren een open kwaliteitscultuur op de locaties.
- We werken volgens het vierogen principe, zodat op elk moment een andere volwassene kan meekijken of meeluisteren.
- De inzet van een aandachtfunctionaris kindermishandeling.
- De inzet van een externe vertrouwenspersoon voor medewerkers en ouders beschikbaar.
- We handhaven algemene gedragsregels via de gedragscode voor ouders, kinderen en medewerkers.
- Pesten wordt binnen Zonova Opvang niet getolereerd. Op signalen van pestgedrag wordt direct actie ondernomen.

- Waar nodig nemen wij verdere maatregelen zoals schorsing, beëindiging van de plaatsingsovereenkomst of toegangsweigering.

Bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag wordt het protocol voor grensoverschrijdend gedrag gevolgd. Dit protocol zorgt voor een zorgvuldig aanpak en waar nodig doorloopt Zonova Opvang de stappen van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld.

Daarnaast wordt in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) in kaart gebracht in hoeverre grensoverschrijdend gedrag voorkomt. Eventuele maatregelen worden opgenomen in het plan van aanpak, deze worden uitgevoerd en geëvalueerd. Het protocol waarborgt dat er gestructureerd en zorgvuldig wordt gehandeld ter bescherming van alle betrokkenen.

3.5 Drie-uursregeling en half-uursregeling
Binnen Zonova Opvang wordt de samenstelling van de groepen en de beroepskracht-kind ratio zorgvuldig afgestemd op de richtlijnen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Wij hanteren deze richtlijnen als basis voor het opstellen van de roosters en het bepalen van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers per groep. Dit betekent dat de inzet van pedagogisch medewerkers zorgvuldig wordt afgestemd op het pedagogisch beleidsplan en de wettelijke beroepskracht-kind ratio. Volgens de wet mag er bij een aaneengesloten openstelling van tien uur of meer maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR, mits minimaal de helft van de norm wordt gehandhaafd.

3.5.1 Voorschool
Een organisatie die tien uur aaneengesloten opvang biedt, mag wettelijk drie uur per dag afwijken van de beroepskracht-kind ratio (BKR). Op de voorscholen van Zonova Opvang zijn de openingstijden 5.20 uur per dag. De pedagogisch medewerkers zijn tijdens de volledige openingstijden aanwezig volgens beroepskracht-kind ratio. Zij nemen pauze na sluitingstijd nadat alle kinderen zijn opgehaald. De drie-uursregeling is niet van toepassing op de voorscholen.

3.5.2 BSO
Voor de Buitenschoolse Opvang (BSO) gelden aanvullende regels met betrekking tot de beroepskracht-kind ratio:
- Tijdens reguliere schoolweken mag er op de buitenschoolse opvang maximaal een half uur per dag worden afgeweken van de BKR.
- Tijdens vakantieperiodes is de BSO volledige dagen geopend en hanteren wij de drie-uursregeling.

In het locatiegebonden beleidsplan wordt beschreven hoe de groepen worden samengesteld, welke leeftijdsopbouw wordt gehanteerd en op welke wijze de BKR wordt toegepast om een veilige en pedagogisch verantwoorde omgeving te waarborgen.

3.6 Achterwacht
De Wet Kinderopvang schrijft voor dat ieder kinderopvangorganisatie een achterwachtregeling heeft opgesteld. Een achterwacht is een volwassene die in geval van nood te allen tijde kan worden ingeschakeld en binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op locatie.

Bij aanvang en bij het eind van het schooljaar communiceren de teamleiders met de directeur van de school betreft de achterwachtregeling. Hierin worden de achterwachtafspraken opgesteld en geëvalueerd. Er wordt vastgelegd wie de achterwachtpersonen binnen de basisschool zijn en hoe het contact met deze personen verloopt bij een calamiteit op de Voorschool.

Op de dagen dat zowel de kinderopvang als de basis school geopend zijn, fungeert de basisschool (de leerkrachten) als achterwacht maar wordt de teamleider bij calamiteiten direct op de hoogte gebracht om samen te kunnen schakelen. Als de basisschool dicht is, maar de BSO of voorschool is open, dan zijn de teamleiders de achterwacht.

In de vakantie en tijdens schoolvrije dagen op de BSO, streven we ernaar dat altijd twee pedagogisch medewerkers openen en sluiten. Tijdens de pauze blijft een pedagogisch medewerker in het pand en goed

bereikbaar. Wanneer een pedagogisch medewerker alleen opent of sluit, is er een andere volwassene in het pand aanwezig. Mocht er slechts één beroepskracht in het gebouw aanwezig zijn, (binnen de beroepskracht-kind ratio), dan is er altijd een volwassene telefonisch bereikbaar die binnen vijftien minuten op de BSO-locatie aanwezig kan zijn. Tijdens de schoolweken is dit de teamleider BSO en in vakanties is dit altijd één van de vier teamleiders. Medewerkers worden vooraf per e-mail geïnformeerd over de achterwachtregeling.

4. Verbeteren van veiligheid

4.1 Cyclus voor evalueren en actualiseren
Om in kaart te brengen hoe bij Zonova Opvang met risico's wordt omgegaan, moet worden geïnventariseerd of het beleid, de werkafspraken, de hygiëne- en veiligheidscode, de werkinstructies en protocollen er ook daadwerkelijk toe leiden dat risico's tot het minimum worden beperkt. Eén keer per 7 jaar worden het beleid en alle documenten die deel uitmaken van het veiligheids- en gezondheidsbeleid geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. Deze evaluatie vindt plaats tijdens een beleidsoverleg met de betrokken beleidsmedewerkers en de bestuurder.

Eenmalig wordt de QuickScan gebruikt als hulpmiddel om de werkafspraken en maatregelen met betrekking tot de grote en kleine risico's locatie specifiek uit te werken in de hygiëne- en veiligheidscode en in de werkafspraken grote risico's. Na deze eenmalige inzet van de QuickScan wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de PDCA cyclus en wordt de QuickScan niet meer ingezet. Wanneer uit de PDCA-cyclus blijkt dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid voor een locatie niet sluitend is, wordt een actie beschreven in het veiligheids- en gezondheidsverslag.

In het veiligheids- en gezondheidsverslag wordt het proces vastgelegd en concreet benoemd welke acties binnen een vastgesteld termijn worden uitgevoerd. De laatste fase van de cyclus is daadwerkelijk uitvoeren van de acties. Wanneer blijkt dat er blijkt dat informatie moet worden aangepast in centrale documenten of protocollen, dan wordt dit door de afdeling pedagogiek en kwaliteit doorgevoerd. Eventuele locatiegebonden werkafspraken worden zelfstandig aangepast in het document Werkafspraken grote risico's of in de hygiëne- en veiligheidscode.

4.2 Team
Tijdens het teamoverleg (ongeveer één keer in de 6 weken) is het bespreken van veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Hierdoor wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen.

Eén keer per jaar tijdens een clusteroverleg worden de clusters meegenomen in de updates betreft het veiligheids-en gezondheidsbeleid of wordt er een onderwerp uit het beleid besproken en geëvalueerd. Als het nodig is vindt er een aanpassing plaats.

4.2.1 Nieuwe medewerkers en stagiaires
Bij de start van een nieuwe medewerker wordt tijdens het inwerktraject gezorgd voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig extra begeleiding en instructies. Het doel hiervan is dat de medewerker in staat is tot het nemen van de juiste maatregelen wanneer dit nodig is.

Stagiaires bij Zonova opvang worden geïnformeerd over het veiligheids- en gezondheidsbeleid via een jaarlijkse bijeenkomst voor stagiaires, gegeven door een pedagogisch coach of teamleider. Tijdens deze bijeenkomst wordt het beleid toegelicht en krijgen stagiaires uitgebreide en instructies. De bijeenkomst vindt plaats voordat een stagiaire op de groep start.

4.2.2 Ouders
Tijdens het intakegesprek informeren de pedagogisch medewerkers de ouders over het veiligheid- en gezondheidsbeleid. Zo zijn ouders direct op de hoogte van de visie ten aanzien van veiligheid en gezondheid.

De jaarlijkse cyclus, waarin de actieplannen ook aan bod komen, wordt minimaal één keer per jaar door de teamleider besproken met de ouders, via de ouderraadpleging. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid ligt altijd ter inzage voor ouders op de locatie en is te bekijken op de website van Zonova Opvang.

5. Kleine veiligheidsrisico's

Onder kleine risico's verstaan we situaties waarbij een kind zich kan bezeren zonder dat daarbij sprake is ernstig lichamelijk letsel. Bij kleine risico's waarvan we willen dat kinderen hiermee leren omgaan, is vastgesteld hoe we in deze situaties handelen of hoe we de risico's preventief kunnen beperken. Dit betekent dat pedagogisch medewerkers op de voorscholen kinderen actief begeleiden in het omgaan met kleine risico's.

Spannende en uitdagende activiteiten, waarbij een kleine kans op een verwonding bestaat, helpen kinderen zich motorisch vaardiger, zelfverzekerder en socialer te ontwikkelen. De focus ligt hierbij op beschermen tegen grote risico's en het aanleren van een verantwoorde omgang met kleinere risico's; situaties waarin kinderen zich kunnen bezeren zonder ernstig letsel op te lopen.

Pedagogisch medewerkers ondersteunen kinderen door duidelijke afspraken te maken over het veilig gebruik van speelgoed en gereedschap. Ook op het gebied van hygiëne en gezondheid worden afspraken gemaakt, zodat kinderen hier zelf een actieve rol in spelen. Deze afspraken worden regelmatig besproken en herhaald, in lijn met ons pedagogisch beleid waarin het belang van regels, grenzen en een gezonde leeromgeving wordt benadrukt.

5.1 Gezonde speelleeromgeving
Een gezonde en veilige omgeving, waarin zorgeloos gespeeld en geleerd kan worden, is van belang voor een goede ontwikkeling van een kind. Zonova Opvang streeft ernaar om opvang te bieden op een verantwoorde en kwalitatieve hoogwaardige manier, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Wij willen ongelukken of ziektes, als gevolg van bijvoorbeeld een slechte hygiëne of niet schoon of beschadigd speelgoed, zoveel mogelijk voorkomen. Tegelijkertijd beseffen we dat waar kinderen spelen en ontdekken, altijd risico's aanwezig zijn. Deze risico's zijn belangrijk voor hun ontwikkeling en dragen bij aan het stimuleren van zelfvertrouwen. Zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag.

Onderzoek toont aan dat er ook een positieve kant is aan het ervaren van kleine ongelukjes e.d.:
- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden van kinderen.
- Het vergroot het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en het doorzettingsvermogen van kinderen.
- Het vergoot sociale vaardigheden van kinderen.

5.2 Regels en grenzen
Naast het stimuleren van ontdekkend spel stelt Zonova Opvang duidelijke regels en grenzen. Op deze manier leren kinderen omgaan met kleine risico's. Pedagogisch medewerkers brengen de regels voortdurend en op een speelse manier onder de aandacht tijdens het spel zodat kinderen zich er bewust van wordt en hiernaar leren handelen. Kinderen ontwikkelen zich door te experimenteren en door te ontdekken. Tijdens dit proces nemen zij onbewust risico's. De uitgangspunten bij het leren omgaan met kleine risico's zijn:

- Kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen en te leren risico's te vermijden.
- Pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld.
- Pedagogisch medewerkers stemmen hun begeleiding af op wat een kind wel en niet zelfstandig kan.
- Pedagogisch medewerkers houden voortdurend toezicht en nemen waar nodig maatregelen om ongelukken te voorkomen.
- Pedagogisch medewerkers betrekken kinderen (peuter- en BSO- leeftijd) bij het bedenken van oplossingen voor moeilijkere situaties.

5.3 Risicovol spelen
Bij risicovol spel ondernemen kinderen spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een (kleine) kans op verwonding bestaat. Voorbeelden hiervan zijn over een balkje lopen of een klimactiviteit. Binnen Zonova Opvang introduceren we risicovolspel passend bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Vanaf twee á drie jaar kunnen kinderen inschatten of iets spannend is en of er een risico aan verbonden is. Jonge kinderen nemen vaak uit zichzelf risico in hun spel. Tijdens de activiteiten houden we rekening met de individuele ontwikkeling van elk kind en passen zij de activiteiten indien nodig aan.

Risicovol spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Door actief te spelen en risico's te leren inschatten:

- Verleggen kinderen hun grenzen;
- Proberen zij nieuwe activiteiten uit;
- Ervaren zij gevoelens van opwinding, spanning en trots.

Risicovol spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Het is belangrijk dat kinderen ruimte krijgen om actief te spelen en te leren omgaan met risico's. Hierdoor testen en verleggen kinderen hun grenzen en proberen zij nieuwe activiteiten uit. De opwinding, spanning en trots die kinderen ervaren tijdens het ontdekken en opzoeken van hun grenzen maakt dat kinderen risicovol spelen heel leuk vinden. De uitgangspunten bij het begeleiden van risicovol spel zijn gelijk aan die bij het omgaan met kleine risico's:

- Kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen en te leren risico's te vermijden.
- Pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld.
- Pedagogisch medewerkers stemmen begeleiding af op de zelfstandigheid van het kind.
- Pedagogisch medewerkers houden toezicht en grijpen indien nodig in.
- Pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen (peuterleeftijd) om zelf oplossingen te bedenken voor moeilijke situaties.

6. Grote veiligheidsrisico's

Het is belangrijk dat kinderen leren omgaan met risico's. Spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een risico bestaat op een (kleine) verwonding, dragen bij aan de ontwikkeling van de risicocompetenties van kinderen. Hierdoor worden zij motorisch vaardiger, zelfverzekerder én socialer.

Bij het waarborgen van de veiligheid ligt de focus vanuit de pedagogisch medewerker op het beschermen van kinderen tegen grote risico's en het aanleren van een verantwoordelijke omgang met kleinere risico's. Onder grote risico's verstaan we situaties die ernstige gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen.

De risico's zijn onderverdeeld in drie categorieën: fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie worden de belangrijkste risico's benoemd.

In het document 'Werkafspraken' versie 1.0' zijn de bijbehorende maatregelen beschreven, die zijn genomen om de risico's tot een minimum te beperken. Iedere locatie is op de hoogte van deze maatregelen, weet of ze van toepassing zijn op de betreffende locatie en kan beoordelen of er nog aanvullende acties nodig zijn om de afspraken te borgen.

6.1 Fysieke veiligheid

De belangrijkste risico's zijn:

- Vallen van hoogte: trappen, speelstoelstellen, ramen en deuren.
- Verstikking: door voedsel, materialen in de mond.
- Vergiftiging: door verkeerde medicatie of bedorven voedsel.
- Verbranding: door hete toestellen of, felle zon.
- Verdrinking: zwemmen en waterpartijen.
- Verwondingen: door scherpe voorwerpen, botsingen tijdens het spelen, stoten tegen hoeken of meubels.

Maatregel: Alle medewerkers worden opgeleid in het verlenen van eerste hulp aan kinderen bij ongevallen. In de werkafspraken zijn duidelijke maatregelen vastgelegd om risico's zoveel mogelijk te beperken.

Om de veiligheid en gezondheid continu te waarborgen, is het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid een terugkerend punt op de agenda tijdens cluster- en teamoverleggen.

Ouders hebben te allen tijde toegang tot de beleidsdocumenten. Met de kinderen worden de huisregels regelmatig doorgenomen, zodat zij weten wat er van hen wordt verwacht en hoe ze kunnen bijdragen aan een veilige omgeving.

6.2 Sociale veiligheid
We herkennen verschillende risico's die invloed kunnen hebben op het welzijn van kinderen en medewerkers, waaronder:

- Grensoverschrijdend gedrag.
- Kindermishandeling.
- Vermissing.
- Pesten.
- Signaleringsbehoefte bij opvallende kinderen.
- AVG en privacy.

We herkennen verschillende risico's die invloed kunnen hebben op het welzijn van kinderen en medewerkers, waaronder:

- Grensoverschrijdend gedrag.
- Kindermishandeling.
- Vermissing.
- Pesten.
- Kinderen die opvallen.
- AVG en privacy.

Voor elk van deze risico's zijn er protocollen opgesteld waarin de te nemen maatregelen en werkwijzen zijn beschreven. Medewerkers kunnen hierin gedetailleerde informatie vinden over hoe in verschillende situaties moeten handelen en welke stappen noodzakelijk zijn om de sociale veiligheid te waarborgen.

Maatregel: Alle medewerkers worden geschoold in het toepassen van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, in het signaleren van opvallen gedrag en in het observeren met KIJK!. Hierdoor worden signalen van kindermishandeling, huiselijk geweld en andere zorgelijke situaties tijdig herkend en adequaat opgevolgd. Ook op het gebied van sociale veiligheid zijn de maatregelen vastgelegd in de werkafspraken.

Om veiligheid en gezondheid continu te waarborgen, blijft het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid een vast agendapunt tijdens cluster- en teamoverleggen. Ouders hebben hierbij te allen tijde toegang tot de beleidsdocumenten.

6.3 Gezondheid
De meeste gezondheidsrisico's kunnen goed worden ondervangen door het maken en nakomen van huisregels en het ontwikkelen van gewoontegedrag. Het is onmogelijk (en onwenselijk) om een situatie te creëren waarin kinderen in de kinderopvang nooit gezondheidsrisico's lopen. Dit zou het natuurlijke (speel)gedrag van kinderen te veel beperken. Uiteraard is het de taak van de pedagogisch medewerker om zorg te dragen voor een goede hygiëne, om de risico's zoveel mogelijk te beperken en de kinderen hygiëneregels aan te leren.

6.3.1 Gezondheid op de locaties
Naast veiligheid is gezondheid op locaties een continu aandachtspunt. Het bevorderen van de gezondheid bij jonge kinderen heeft belangrijke voordelen, aangezien gewoontes die op jonge leeftijd worden aangeleerd vaak de basis leggen voor gedrag later in het leven.. Gezonde of ongezonde gewoontes worden voor een groot deel gevormd door opvoeding en vroege ervaringen. Onderzoek toont aan dat ongezond gedrag op jonge leeftijd later in het leven kan leiden tot gezondheidsproblemen later in het leven. Gezonde mensen hebben doorgaans een betere kwaliteit van leven en kunnen langer en effectiever deelnemen aan de maatschappij. Daarom is het belangrijk om gezond gedrag vanaf jonge leeftijd aan te leren.

Binnen dit kader hebben we de volgende gezondheidsrisico's als groot risico gedefinieerd:

- Verspreiden van ziektekiemen.
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging.
- Invloeden van het buitenmilieu(bijvoorbeeld hitte, insecten).
- Binnenmilieu (luchtklimaat o.a. CO2).

6.3.1.1 Algemene hygiëne
Een goede hygiëne is essentieel om de gezondheid van kinderen en medewerkers te beschermen en de kwaliteit van voeding te waarborgen. Door zorgvuldig om te gaan met voeding en persoonlijke hygiëne, verkleinen we binnen Zonova Opvang de kans op besmetting en gezondheidsrisico's. Wanneer hygiënevoorschriften niet worden nageleefd, kunnen ziekteverwekkende micro-organismen, zoals bacteriën, schimmels, gisten en virussen, zich verspreiden via voeding en direct contact. Dit kan leiden tot voedselbederf en gezondheidsproblemen. Om deze risico's te minimaliseren, werken we volgens de richtlijnen van de Hygiënecode. Deze richtlijnen ondersteunen ons in het creëren van een veilige en gezonde omgeving voor kinderen en medewerkers.

6.3.2 Ziektekiemen en/of kinderziektes
Kinderen komen in een kinderopvangomgeving intensief met elkaar in contact, waardoor infectieziekten zich gemakkelijk kunnen verspreiden. Veelvoorkomende kinderziektes zoals waterpokken, hand-voet-mondziekte, verkoudheid en griepvirussen worden vaak overgedragen via hoesten, niezen, huidcontact of besmette oppervlakken. Om verspreiding te voorkomen, hanteren we de volgende hygiënemaatregelen zoals regelmatig handen wassen, grondig reiniging van speelgoed en materialen en het naleven van protocollen bij ziekteverschijnselen. Voor actuele informatie over infectieziekten, symptomen en richtlijnen volgt Zonova Opvang altijd de meest recente adviezen van het RIVM. Door deze richtlijnen te hanteren, dragen we bij aan een veilige en gezonde omgeving voor alle kinderen en medewerkers.

6.3.3 Voeding/voedselveiligheid
Om de veiligheid van voeding te waarborgen, hanteren wij drie basisprincipes:

- Temperatuurbeheersing.
- Hygiëne.
- Controle van houdbaarheid.

Deze principes zijn gebaseerd op de richtlijnen van de Hygiënecode en helpen ons de verspreiding van ziekteverwekkers te voorkomen.

6.3.3.1 Temperatuurbeheersing
De juiste temperatuur is essentieel voor voedselveiligheid. Gekoelde en diepgevroren producten worden op lage temperaturen bewaard om de groei van ziekteverwekkers te beperken. Bij bereiding worden producten verhit tot een veilige temperatuur om bacteriën te doden. De belangrijke richtlijnen:

- De koelkasttemperatuur mag niet hoger zijn dan 7°C.
- Rauw vlees moet worden verhit tot minimaal 75°C.

6.3.3.2 Hygiëne
Hygiënisch werken voorkomt besmetting van voedsel via vuile handen, keukengerei en opslagruimten. Daarom hanteren we regels voor:

- Persoonlijke hygiëne van medewerkers die voedsel bereiden.
- Schoonmaak en onderhoud van materialen, keukens en opslagruimtes.

6.3.3.3 Houdbaarheid
Alle voedingsmiddelen hebben een beperkte houdbaarheid. Pedagogisch medewerkers controleren producten zorgvuldig en volgen de richtlijnen voor bewaring en gebruikstermijnen. Door deze

voedselveiligheidsmaatregelen strikt na te leven, zorgen wij ervoor dat kinderen in een veilige en gezonde omgeving kunnen eten.

6.3.4 Binnen- en buitenmilieu
Zonova Opvang streeft naar een gezond binnenmilieu op de opvang. Een gezonde binnenlucht betekent schone, frisse lucht met een laag gehalte aan stofdeeltjes en ziekteverwekkers. De temperatuur moet aangenaam zijn, de lucht dient regelmatig ververst te worden en de vochtbalans moet in evenwicht blijven. Aangezien de locaties van Zonova opvang vaak in basisscholen zijn gevestigd en airconditioning niet beschikbaar is, nemen wij extra maatregelen om een comfortabel binnenklimaat. Uitgangspunten voor een gezond binnenklimaat:

- CO_2-gehalte: lager dan 800 ppm. Boven 1000 ppm vereist direct actie.
- Rookvrije omgeving: er wordt niet gerookt in het bijzijn van kinderen.
- Binnentemperatuur speelruimtes: 18°C - 22°C (zomers maximaal 27°C bedragen; bij 26°C zoeken we verkoeling buiten in de schaduw).
- Temperatuur slaapruimtes: 15°C - 18°C (zomers maximaal 25°C).

Indien temperatuur of CO2-waarden structureel te hoog blijven, meldt de locatie dit bij de teamleider.

6.3.4.1 Luchtverversing
Ventilatie (continu verversen van lucht) en luchten (kortstondig frisse lucht binnenlaten)zijn essentieel Locaties ventileren standaard door roosters en ramen open te houden waar mogelijk. Extra luchten vindt plaats:

- Tijdens en na schoonmaakwerkzaamheden.
- Na gebruik van verf of andere sterk ruikende materialen.
- Na of tijdens beweegactiviteiten.
- In de ochtend, als de ruimte 's nachts niet geventileerd is.

6.3.4.2 CO2-richtlijnen
Elke locatie beschikt over een CO2- meter. Indien het CO2-gehalte boven de 1000 ppm komt, worden direct maatregelen genomen:

- Ramen en ventilatieroosters minimaal 1 uur openen (of 3x 20 minuten).
- Tegenoverliggende ramen openen voor doorluchting.
- Metingen registreren en bij structureel hoge waarden melding maken bij de teamleider.

Met deze maatregelen zorgen we voor een veilig en gezond binnenklimaat.

6.3.4.3 Hitteprotocol en zonbescherming
Tijdens warme zomerdagen kan de binnentemperatuur in gebouwen hoger worden dan de buitentemperatuur. Dit kan het welzijn van zowel kinderen als medewerkers beïnvloeden. Daarom neemt Zonova Opvang preventieve maatregelen om oververhitting te voorkomen. Deze maatregelen zijn beschreven in het Hitteprotocol.

Maatregelen voor een koel binnenklimaat
Een gebouw kan effectief worden gekoeld door frisse lucht binnen te laten wanneer de buitentemperatuur lager is dan binnen. Omdat ’s nachts intensief ventileren niet haalbaar is, wordt bij aankomst van de medewerkers in de ochtend tijdelijk geventileerd door ramen en deuren wijd open te zetten. Dit helpt om warme lucht af te voeren en de ruimte te voorzien van frisse lucht. Overdag blijven ramen en zonwering bij warm weer, zoveel mogelijk gesloten om de warmte buiten te houden en de binnentemperatuur stabiel te houden.

Gezondheidsrisico’s bij hitte
Hoge temperaturen kunnen leiden tot verschillende gezondheidsklachten, zoals:

- Vermoeidheid en concentratieproblemen.
- Duizeligheid en hoofdpijn.
- Huidirritaties, zoals jeuk en warmte-uitslag.
- Uitdroging (kan resulteren in krampen, misselijkheid, uitputting, flauwte en bewusteloosheid).

Kinderen zijn extra kwetsbaar voor hitte, omdat zij minder goed kunnen aangeven hoe ze zich voelen. Daarom is het essentieel dat pedagogisch medewerkers alert zijn op signalen van oververhitting en uitdroging bij kinderen en tijdig maatregelen nemen zodra de binnentemperatuur boven de 25°C stijgt. Bij warm weer volgen medewerkers de richtlijnen uit het hitteprotocol.

6.4 Bewegen
Beweging bevordert de gezondheid, motorische ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Bij Zonova Opvang stimuleren we een actieve leefstijl door dagelijks ruimte te bieden voor gevarieerde en uitdagende bewegingsactiviteiten, zowel binnen als buiten. Door te bewegen ontwikkelen kinderen hun coördinatie, kracht en zelfvertrouwen en wordt daarnaast hun concentratie en sociale interactie bevorderd. Om ervoor te zorgen dat kinderen voldoende en op een verantwoorde manier bewegen hanteert Zonova Opvang richtlijnen voor bewegingsactiviteiten beschreven in de beweegrichtlijnen.

7. Handelswijze bij ongezonde- of onveilige situaties
Bij ongezonde of onveilige situaties op locatie is het belangrijk om snel en adequaat te handelen. Pedagogisch medewerkers handelen direct bij ongezonde of onveilige situaties om de veiligheid van de kinderen, collega's én zichzelf te waarborgen.

Bij een ongezonde of onveilige situatie wordt de teamleider direct geïnformeerd door de pedagogisch medewerkers. De teamleider bekijkt samen met de pedagogisch medewerkers wat er nodig is in de situatie en wie hierbij kan ondersteunen. Daarna wordt er een ongevallen registratie ingevuld door pedagogisch medewerkers en worden ouders geïnformeerd over de gebeurtenis. Bij ernstige of onveilige situaties kunnen via de teamleider de volgende functionarissen worden betrokken:

7.1 Aandachtsfunctionaris
De aandachtsfunctionaris is een aanspreekpunt en ondersteunt collega’s bij vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld. In zorgelijke situaties neemt de aandachtsfunctionaris vaak de leiding en onderhoudt contact met externe partners. Daarnaast zorgt deze voor de implementatie en borging van de meldcode binnen de organisatie.

7.2 Vertrouwenspersoon
De vertrouwenspersoon biedt medewerkers een veilig aanspreekpunt bij ongewenst gedrag, zoals pesten, discriminatie, (seksuele) intimidatie, agressie of integriteitskwesties. De vertrouwenspersoon luistert, adviseert, begeleidt en ondersteunt bij het vinden van een oplossing en kan indien nodig doorverwijzen naar externe hulp. Alles wat wordt besproken, blijft vertrouwelijk. Daarnaast signaleert de vertrouwenspersoon trends en adviseert de organisatie over preventieve maatregelen. Zonova opvang maakt gebruik van een externe vertrouwenspersoon via Human Results.

7.2.1 Vertrouwensinspecteur in de Kinderopvang
Ouders, medewerkers en houders kunnen contact opnemen met de vertrouwensinspecteur bij vermoedens van seksueel misbruik, seksuele intimidatie, mishandeling of psychisch/ fysiek geweld jegens kinderen. De vertrouwensinspecteur biedt onafhankelijk advies en ondersteuning, heeft een geheimhoudingsplicht en helpt bij het nemen van vervolgstappen, zoals het indienen van een klacht of aangifte. De vertrouwensinspecteur verricht geen onderzoek in de situatie maar draagt bij aan een oplossing.

7.3 Klachtencoördinator
Zonova Opvang maakt binnen de klachten- en signalenregistratie verschil tussen op de locatie/afdeling behandelde signalen/uitingen van ongenoegen en formele klachten. Het is wenselijk dat ouders eerst hun onvrede met de betrokken medewerker en/of leidinggevende bespreken. Als de signalen/uitingen van ongenoegen op locatie en/of afdelingsniveau niet naar tevredenheid zijn afgehandeld, kan een ouder een formele klacht schriftelijk indienen bij de klachtencoördinator. De klachtencoördinator bevestigt de

ontvangst van de klacht, informeert de klager over de verdere procedure en zorgt ervoor dat de klacht binnen de vastgestelde termijn wordt afgehandeld. Dit proces biedt een gestructureerde aanpak voor het behandelen van klachten die niet informeel kunnen worden opgelost.

7.4 Externe klachten afhandeling/ de geschillencommissie
Als een klacht na afhandeling volgens de interne klachtenregeling niet naar tevredenheid is opgelost, kan een geschil worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang. Voordat deze stap wordt gezet, kunnen ouders gratis informatie, advies en bemiddeling krijgen via het Klachtenloket Kinderopvang.

7.5 Incidenten- en klachtenregistratie
Zonova Opvang registreert incidenten middels het ongevallen registratieformulier. De medewerkers registreren in het formulier incidenten die plaats vinden op locaties. Het is van belang dat incidenten worden geregistreerd, zodat er o.a. inzicht is in waar eventueel het beleid aangepast moet worden. Niet alleen situaties die tot letsel leiden zijn van belang om te registreren. De volgende situaties worden ook vastgelegd:

- Ongeval met zwaar letsel en bezoek aan arts of andere specialist, denk aan botbreuk, allergische reactie, epileptische aanval, gebroken tand et cetera.
- Ongeval met licht letsel zonder bezoek aan specialist, denk aan tand door de lip, bult door vallen of stoten et cetera.
- Incidenten waarbij de gezondheid van kinderen in het geding is geweest, denk aan het verwisselen van borstvoeding of voeding die na uitserveren over de datum blijkt te zijn.
- Vermissing of kinderen die de vestiging zonder toestemming verlaten.
- Inbraak in de vestiging.
- Incidenten met (verbale) agressie.

De registraties worden op locatie op een centrale plek bewaard en een kopie wordt gemaild naar de teamleider. Wanneer er acties noodzakelijk zijn die direct opgepakt moeten worden, maken de pedagogisch medewerkers samen met de teamleider werkafspraken. Deze acties worden vervolgens toegewezen aan de betreffende afdeling of persoon. De pedagogisch medewerker noteert welke acties zijn toegewezen in het document: Werkafspraken grote risico's, de veiligheids- of hygiënecode. Per kwartaal worden de verzamelde ongevallen registraties bekeken door de afdeling pedagogiek en kwaliteit. Als hier zaken uit naar voren komen die voor aanpassingen in het beleid zorgen dan worden deze opgepakt en aangepast.

7.6 Meldcode
Alle kinderopvangorganisaties zijn verplicht te werken volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Deze meldcode geeft inzicht in het herkennen van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en biedt houvast om vervolgens de juiste stappen te volgen. De meldcode bestaat uit vijf stappen die bijdragen aan een zorgvuldige besluitvorming bij (vermoedens van) onveiligheid van een kind. Zonova Opvang volgt de landelijke richtlijnen en werkt nauw samen met Veilig Thuis en andere relevante instanties. De volledige werkwijze, inclusief het afwegingskader, is terug te vinden in Qlink: Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Minstens één keer per jaar wordt de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling besproken met alle medewerkers van Zonova Opvang.

7.7 Aangifteplicht
In de kinderopvang zijn medewerkers en houders wettelijk verplicht melding, overleg of aangifte te doen bij vermoedens van een misdrijf. Dit geldt voor incidenten waarbij de dader werkzaam is binnen de kinderopvang of als vrijwilliger. Deze verplichting is ook opgenomen in de meldcode. Kenmerken rond de meld- en overlegplicht zijn:

- Het moet gaan om een mogelijk vermoeden van een misdrijf tegen de zeden of mishandeling.
- De vermeende dader is een bij een kinderopvanglocatie werkzaam persoon of een gastouder en/of een persoon van 18 jaar of ouder op hetzelfde woonadres of een werkzame vrijwilliger of stagiaire.
- Het slachtoffer is een kind dat gebruik maakt van de geboden kinderopvang.